

ΠΜΣ Φιλοσοφία και Διοίκηση

Μάθημα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ & ΗΘΙΚΗ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ

Δεύτερη Ημέρα: Δικαιώματα & Διάκριση

Δρ. Σεραφείμ Βολιώτης

Φεβρουάριος – Μάιος 2024

philman@philosophy.uoa.gr

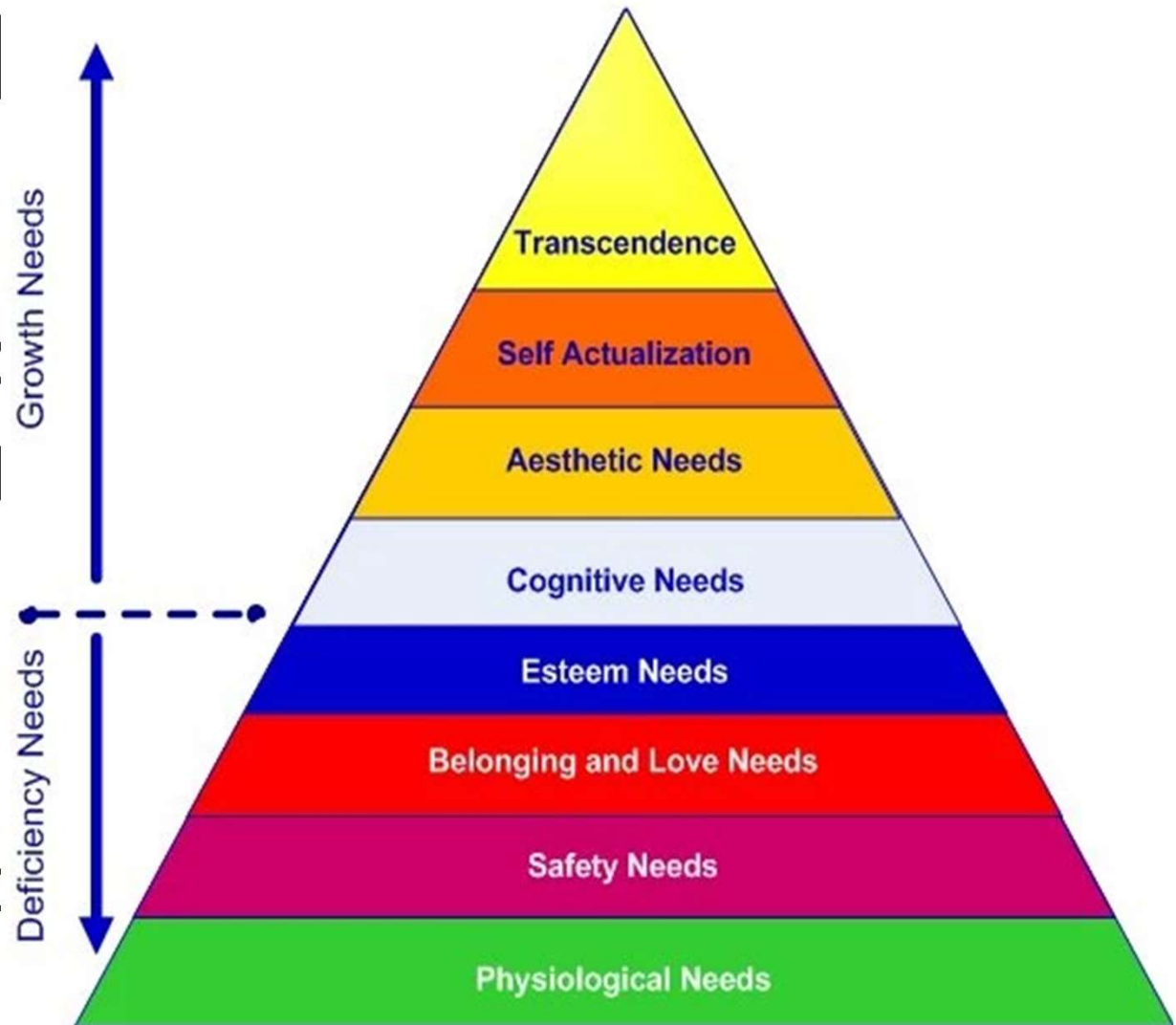
ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

- **Ανάγκες Έλλειψ**

1. φυσιολογία
2. ασφάλεια
3. ένταξη – σχέσ
4. εκτίμηση – ιε

- **Ανάγκες Ανάπτ**

1. γνωστικές
2. αισθητικές
3. αυτοπραγμάτ
4. υπερβασης

ΔΙΤΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ‘ΣΚΕΨΗΣ’

	ΣΥΣΤΗΜΑ 1 ^ο	ΣΥΣΤΗΜΑ 2 ^ο
ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΣ	Θερμό – Καμπύλο	Ψυχρό – Γραμμικό
ΧΡΟΝΟΣ	Τώρα	Κατάλληλος
ΕΠΙΠΕΔΟ	Ημι-συνειδητό	Συνειδητό
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ	Διαίσθηση	Ανάλυση
ΛΟΓΙΚΗ	Άλογο	Έλλογο
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ	Συναίσθηματικό	Εκτελεστικό
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ	Επιλεκτική	Διαθέσιμη
ΛΕΙΤΡΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	Θέλω (επιθυμητό)	Πρέπει (αποτελεσματικό)
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	Ευφορία	Ευδαιμονία

ΠΟΛΕΜΟΣ

- **Δίλημμα Ασφάλειας**
 - εξοπλισμοί
 - συμφωνίες αφοπλισμού
 - **Διεθνείς Συνθήκες**
 - Πρωτόκολλο Γενεύης: χημικά
 - Συνθήκη της Χάγης: βιολογικά
 - Συνθήκη Γενεύης: άμαχοι – αιχμάλωτοι
 - **Ηθική πολέμου;**
 - **Καλή ή κακή η συνεργασία;**
-

ΠΕΦΩΤΙΣΜΕΝΟ ΙΔΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ

- **Συνεργασία**
 - διαπραγμάτευση → συμφωνία
 - τήρηση συμφωνίας: εμπιστοσύνη
 - πολλά άτομα + κεντρική διοίκηση:
 - έμπνευση
 - τήρηση: ποινή + κοινωνικό στίγμα
- **Χρονικός ορίζοντας**
 - τώρα
 - κατανάλωση - υπερκατανάλωση
 - αίσθηση – επιθυμία
 - υψηλός «πληθωρισμός»
 - μέλλον
 - αποθήκευση - υπεραποθήκευση
 - πρόβλεψη - ανάλυση
 - χαμηλός «πληθωρισμός»

ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΙΜΩΝ

- **Αμοιβαίος περιορισμός της παραγωγής**
 - μείωση του ανταγωνισμού
 - αύξηση τιμών
 - αύξηση κέρδους
 - **Καλή ή κακή η συνεργασία;**
 - **Εταιρείες v. ΟΠΕΚ**
-

ΑΣΚΗΣΗ

- **ΡΩΣΙΑ & ΗΠΕ (προ Space X)**
 - διαστημικά οχήματα Soyuz (μονοπώλιο)
 - **κακό;**
 - σύνδεση πρόσβαση σε ISS με γεωπολιτικά
 - **κακό;**

- **Internet Explorer v. Netscape**
 - χρήση windows (μονοπώλιο)
 - **κακό;**
 - έμμεση σύνδεση με browser
 - **κακό;**

ΑΝΑΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΟ

- (κατάχρηση;) Δεσπόζουσας Θέσης
 - ISS
 - browser

- Εναρμόνιση τιμών
 - ΟΠΕΚ
 - εταιρείες

- Επιχείρηση & Διαπραγμάτευση

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ & ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ

• ΤΟ ΜΕΓΙΣΤΟ ΟΦΕΛΟΣ

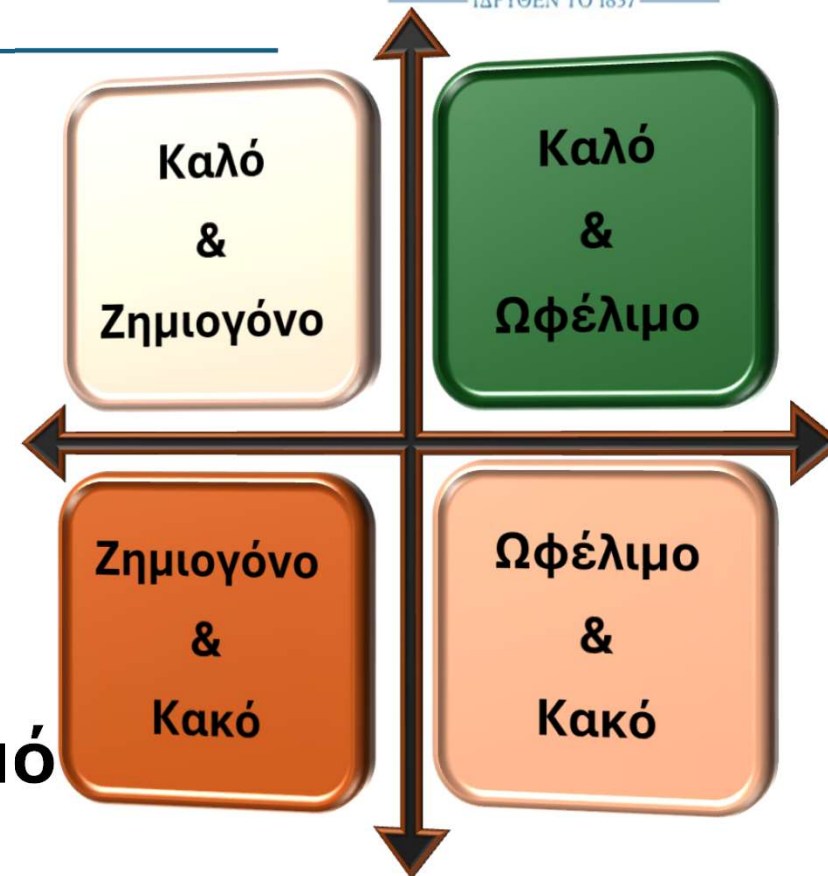
- επιχειρήση: για μετόχους
- διαπραγμάτευση: κάθε μέρος

• Ζημιογόνο **καλό**

- ιδιοκτήτες – κουλτούρα;
- εργαζόμενοι-άνθρωποι;
- κοινωνική πίεση;
- οντολογία της επιχείρησης;

• βελτιστοποίηση υπό περιορισμό

- όχι **παράνομο**: κόστος-όφελος
- όχι **κακό**;
 - **ένοια επιχείρησης**
 - **ένοια διαπραγμάτευσης**

Η ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ

200	250	300	330
175 200 205 210 220	245 250 260 280 290 292 300 310	320 330	350

200

400

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ - ΥΠΕΡΑΞΙΑ

• Ίδιο συμφέρον: μέγιστο όφελος

- διαπραγματευτικό περιθώριο
- υπεραξία – προστιθέμενη αξία
- συμφωνία

ΑΛΥΣΙΔΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

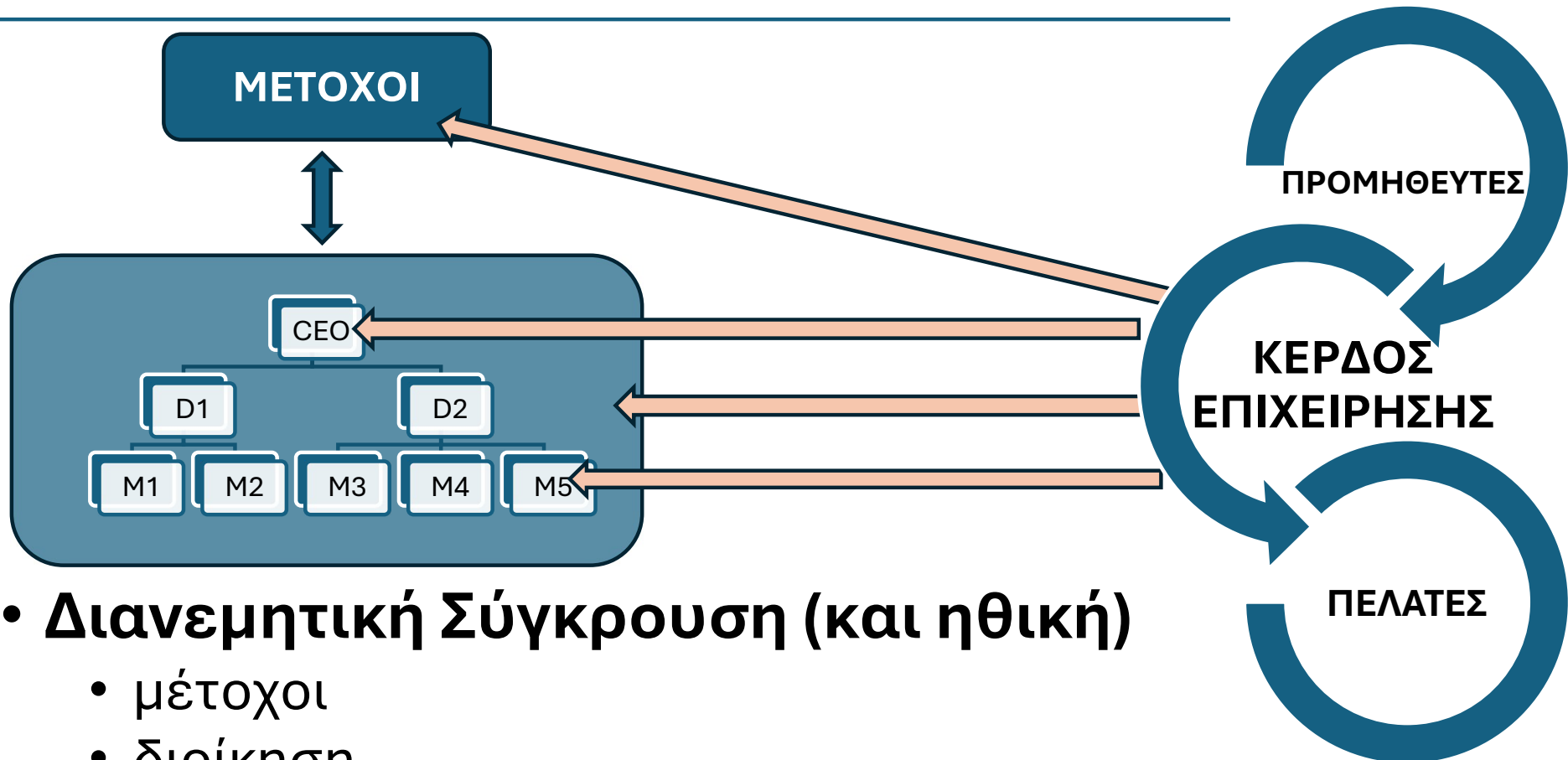

• Ίδιο συμφέρον: μέγιστο όφελος

- Διαπραγμάτευση (συμφωνία)
 - προμήθειες: προμηθευτής – επιχείρηση
 - πώληση: επιχείρηση – αγορά
- Ανταγωνισμός (επιβολή)
 - μερίδιο αγοράς

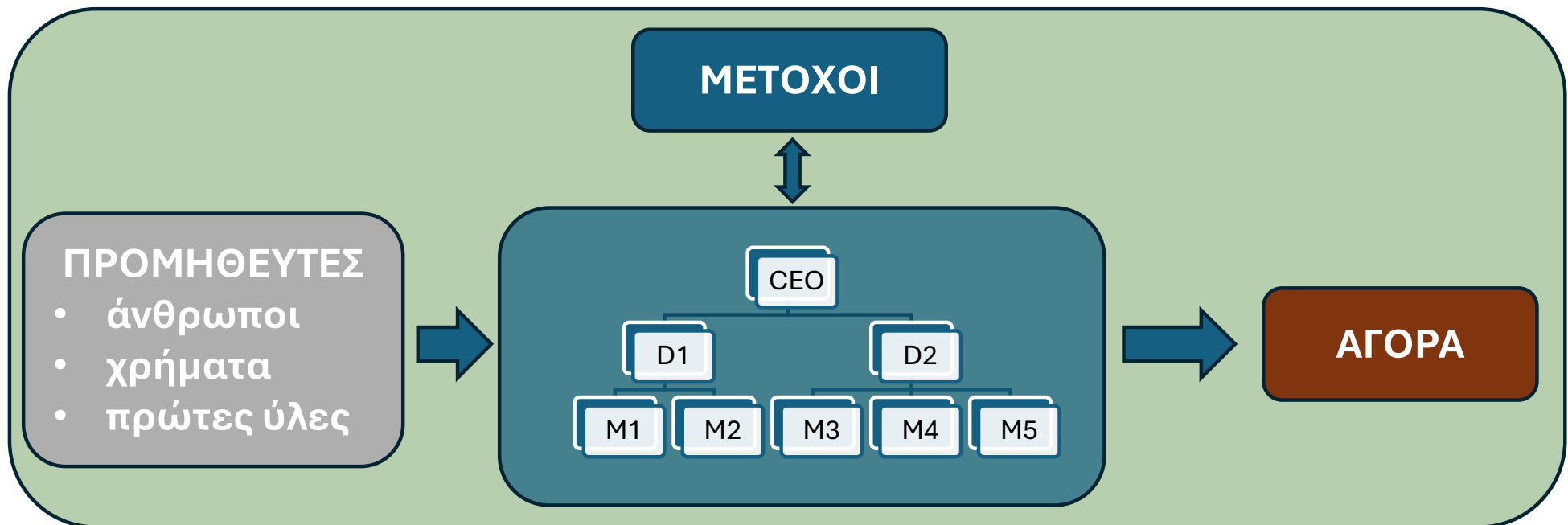
ΔΙΑΝΟΜΗ ΟΦΕΛΟΥΣ

• Διανεμητική Σύγκρουση (και ηθική)

- μέτοχοι
- διοίκηση
- υπάλληλοι
- εταιρεία – τμήματα

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

- Διοίκηση & Υπάλληλοι: ανθρώπινες ανάγκες...
- Μέτοχοι: προσωπικές v. κεφαλαιουχικές (διασπορά)
- Προμηθευτές – πελάτες
- Κοινωνία - περιβάλλον

ΗΘΙΚΗ ΑΥΘΕΝΤΙΑ

	ΑΡΧΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ	ΜΕΘΟΔΟΣ	ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΗ ΑΛΗΘΕΙΑ	ΜΕΘΟΔΟΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	ΑΡΧΕΣ (ΘΕΩΡΙΕΣ)	ΕΠΙΛΟΓΗ	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	ΛΟΓΙΚΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΗ	ΘΕΩΡΙΑ/ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ	ΕΠΙΛΟΓΗ	ΥΠΟΘΕΣΗ	ΛΟΓΙΚΗ
ΚΑΘΕΣΤΩΣ	ΒΟΥΛΗΣΗ	ΙΣΧΥΣ	ΒΟΥΛΕΥΜΑ	ΙΣΧΥΣ
ΔΙΑΘΕΣΗ	(ΔΙ)ΑΙΣΘΗΣΗ	ΕΠΙΘΥΜΙΑ	ΠΡΑΞΗ	ΕΠΙΘΥΜΙΑ

• Εμβέλεια:

- εγώ: κριτική σκέψη
- άλλοι: (καλόπιστος) διαλογισμός
 - ηθική σχετικότητα
 - αρχές διαλόγου

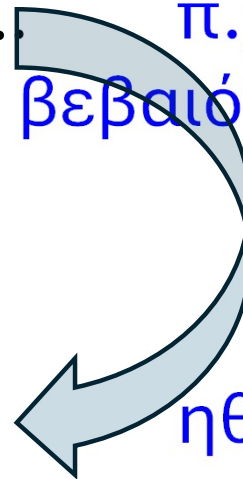
ΗΘΙΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ

• Θεωρητική Ηθική

- Καλό σημαίνει ... π.χ. νοιάζεσαι για άλλους
- Καλό εκδηλώνεται ... π.χ. με το αποτέλεσμα
- **Συνεπώς:** καλό είναι ... π.χ. θετικό για το σύνολο
- παραγωγή (υποθετική βεβαιότητα)

• Εφαρμοσμένη Ηθική

- Καλό είναι ...
- Η πράξη είναι ...
- **Συνεπώς:** η πράξη είναι καλή/κακή/ουδέτερη
- επαγωγή (πρακτική αβεβαιότητα)

ηθική θεωρία
παρατήρηση

ΤΟΜΕΙΣ ΗΘΙΚΗΣ

- **(Κανονιστική) Ηθική**
 - Θεωρίες ηθικής: αρχές, θέσμια, συμπεράσματα
 - περί του Καλού (κακού)
- **Μετα-ηθική**
 - Ηθική σχετικότητα;
 - Ποιες ηθικές θεωρίες είναι πιο αρμόζουσες;
 - περί Ηθικής
- **Εφαρμοσμένη Ηθική**
 - Ποιο είναι το καλό-κακό σε συγκεκριμένες καταστάσεις;
- **Περιγραφική & Πειραματική Ηθική**
 - Εμπειρική μελέτη των ηθικών αποφάσεων
 - Πειραματική μελέτη των ηθικών αποφάσεων
- **Συμπεριφοριακή Ηθική – Λήψη Ηθικών Αποφάσεων**
 - Ψυχολογία ηθικών αποφάσεων;
 - Γιατί αντιμετωπίζουμε τη ηθικά διλήμματα όπως τα αντιμετωπίζουμε;

ΗΘΙΚΟ ΦΟΡΤΙΟ & ΠΡΟΣΗΜΟ

- **Αρνητικό: κακό: (εν δυνάμει) ζημία σε άλλους**
 - απαγόρευση – στίγμα – ποινή(?)
- **Θετικό: καλό: (εν δυνάμει) όφελος στους άλλους**
 - προτροπή – θαυμασμός – επιβράβευση(?)
- **Ουδέτερο: απροσδιόριστο**
 - περαιτέρω ανάλυση
 - εκτός ηθικής κρίσης
 - ηθική αδιαφορία (amoral v. immoral)
- **Δεν είναι αντίθετα ούτε εξουδετερώνονται**
 - αριθμητική: Σκοτώνω + Σώζω $\neq 0$
 - λογική: Σώζω \neq όχι Σκοτώνω
- **Δύο αρνητικά δεν ισοδυναμούν με ένα θετικό**
 - αριθμητική: Σκοτώνω \times Βασανίζω \neq θετικό
 - λογική: Σκοτώνω τον Δολοφόνο \neq θετικό

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (30)

ΟΗΕ 1948

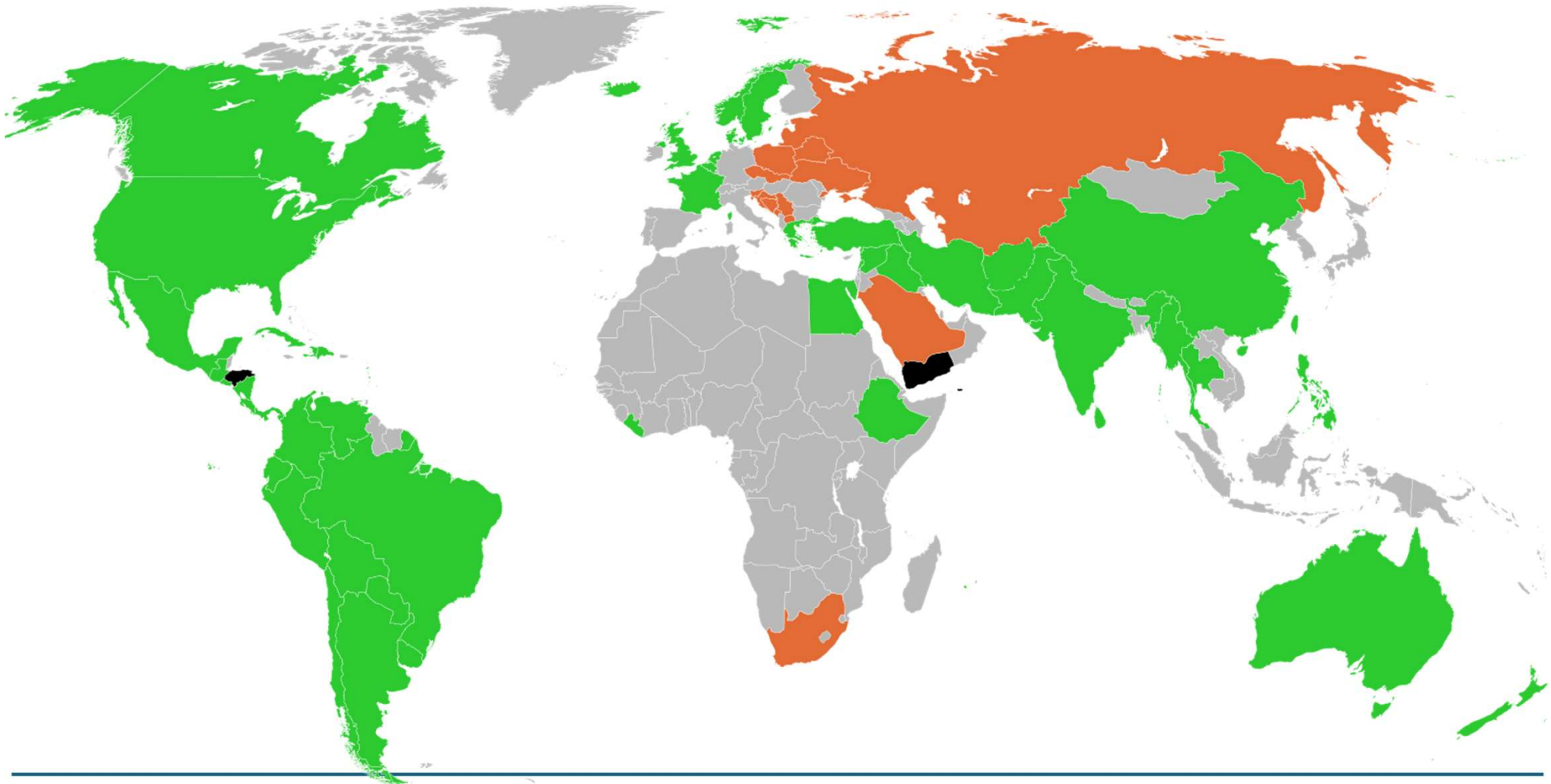
Universal Declaration of Human Rights

#	RIGHT
1	All born free/equal in dignity with reason/conscience and act in brotherhood
2	Entitled to rights set forth without distinction
3-5	Life, liberty, security, no slavery, torture, cruel, inhuman or degrading treatment
6-11	Legal status, representation, no arbitrary punishment in law, equality in law
12	Protection of privacy, family, home, correspondence, honour, reputation
13	Freedom of movement and residence within state and right to leave and return
14	Asylum from persecution (for political crimes)
15	Nationality
16	Men and women of full age marry and found a family (free and full consent)
17	Own property which will not be arbitrarily deprived
18-19	Freedom of thought, religion, worship, opinion, expression of opinion
20...	Peaceful assembly ...

ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ (30)

ΟΗΕ 1948

Universal Declaration of Human Rights

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

- Αυτό-αντίληψη ή Αυτό-απεικόνιση
- Δίλημμα: **Διάκριση & Συναναστροφή**

Είμαι:	Εγώ	Εσύ	Εμείς
ΥΠΑΡΞΗ	ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ		
	ατομική	σχεσιακή	συλλογική
	ΔΙΑΚΡΙΣΗ	ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ	

ΓΝΩΣΗ & ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ

	ΕΜΒΕΛΕΙΑ	ΑΚΡΙΒΕΙΑ	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑ
ΔΙΑΚΡΙΣΗ	μικρή: εξειδίκευση	υψηλή	αυξημένη
ΟΜΟΙΟΓΕΝΕΙΑ	μεγάλη: γενίκευση	χαμηλή	περιορισμένη

- Διάκριση (**ασυμμετρία**) ως Γνώση
 - Αρσενικό → ανδρολόγος
 - Θηλυκό → γυναικολόγος
- Ομογενοποίηση (**συμμετρία**) ως Γνώση
 - Κάθε άνθρωπος → γιατρός

ΗΘΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗΣ

- **Ανθρωπισμός: απόλυτη συμμετρία/αξιοπρέπεια**
 - ανθρώπινα δικαιώματα
 - **Rawls** (John): **veil of ignorance** – πέπλο άγνοιας
 - Ν. 4443/2016: όχι διακρίσεις εργασία: πρόσβαση, συνθήκες, μισθός....
- **Αιτιολογημένες Αποκλίσεις**
 - **θετική χρήση**: distinction
 - διακρίθηκα αγώνες/εξετάσεις
 - αριστεία – επιλογή – ιεράρχηση
 - ανάπτυξη προσωπικότητας & **αυτονομία** & περιουσία
 - (φυσική) **ασυμμετρία/διαφορές**: π.χ. αθλητικοί αγώνες, παιδιά...
 - εξαιρέσεις Ν. 4443/2016 (θεμιτές και ανάλογες):
 - φύση/πλαίσιο επαγγέλματος, ηλικία/ιθαγένεια
 - θρησκευτικές ή άλλες πεποιθήσεις
- **Αναιτιολόγητες Αποκλίσεις**
 - **αρνητική χρήση**: discrimination
 - αποκλεισμός – ίσες ευκαιρίες

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ

MSc. Philosophy and Management

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

• Επιχείρημα

- οι άντρες (A) ιδιότητα Π
- N είναι άντρας (A)
- **άρα:** N ιδιότητα Π

• Έγκυρο;

- $(x \in A \Rightarrow \Pi(x) \wedge N \in A) \Rightarrow \Pi(N)$

• Ορθό;

- $x \in A \Rightarrow \Pi(x)$
- $N \in A$

• Ισχυρό;

- $(P(x \in A \Rightarrow \Pi(x)) \approx 1 \wedge N \in A) \Rightarrow P(\Pi(N)) \approx 1$

• Πειστικό;

- $P(x \in A \Rightarrow \Pi(x)) \approx 1$
- $N \in A$

ΕΠΙΣΤΗΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ

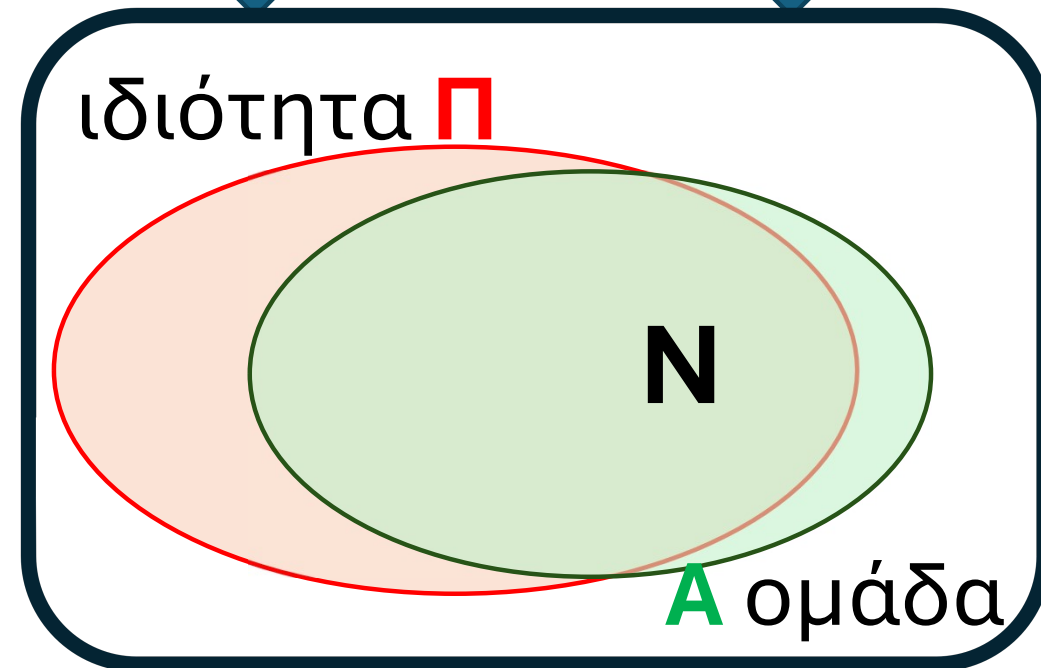
- **Επέκταση Γνώσης**
 - κατηγορία (ομάδα) **A**
 - χαρακτηριστικό **Π**

- **Επαγωγή: περίπου ...**
 - **A** \Rightarrow **Π**
 - **N** ανήκει **A**
 - ΑΡΑ: **N** είναι **Π**

- **Γνωστικά Λάθη**
 - όχι **N** ανήκει **A**
 - όχι **A** \Rightarrow **Π** (περίπου)
 - όχι **A** \Rightarrow **Π** (περίπου)

ΕΠΕΚΤΑΣΗ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

εσαφλμένη παρατήρηση
μη αντιπροσωπευτικότητα
πόσο «περίπου?»

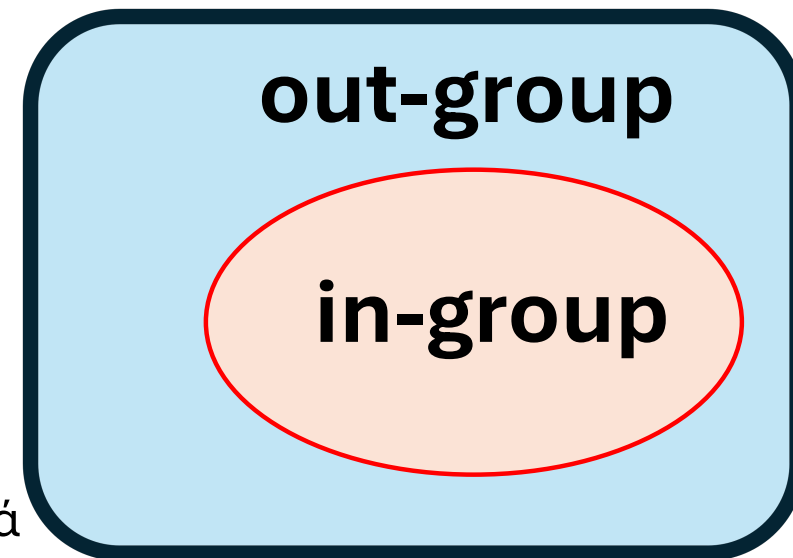
ΗΘΙΚΗ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΩΝ

- **Απαραίτητη χρήση: γνώση**
 - έλλειψη χρόνου ή ατομικών πληροφοριών
 - **κακό:**
 - επιπόλαιη κρίση (γνωστικά λάθη)
 - προσχηματική χρήση (βουλευτική προκατάληψη)
- **Μη απαραίτητη χρήση**
 - **χρόνος & πληροφορία**
 - **προσχηματική χρήση**
- **Μη εξατομίκευση**
 - ατομική ταυτότητα
 - αυτονομία & προσωπικότητα
 - **ακόμα και με θετική κρίση**

ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ & ΠΟΙΚΙΛΟΜΟΡΦΙΑ

- **Αποκλεισμός**
 - εντός – εκτός
 - **συμφεροντολογική διάκριση**
- **Συμπερίληψη = μη αποκλεισμός**
- **Ποικιλομορφία**
 - διαφορές
 - εξωτερικών χαρακτηριστικών → θετικά
 - διαφορές εσωτερικών ιδιοτήτων → θετικά
 - **στερεοτυπική...**
- **Ενδυνάμωση**
 - μέλος κατηγορίας K → θα ενδυναμωθείς με τρόπο T
 - **στερεοτυπική ...**
- **Προκατάληψη**
 - **εσφαλμένη – προσχηματική κρίση ...**
 - **... με σκοπό τον αποκλεισμό ή εισαγωγή**

ΚΑΛΗ ΜΕΛΕΤΗ!